

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.
Stane četrtletno: 1 šiling.
Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25
Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 14. oktobra 1925.

Št. 41.

Nepotrebna glasovanjska slavnost v Celovcu.

Vsenemci čutijo, da se jim kršijo narodna tla, zlasti to čuti Bauernbund in gospodje okrog njega. Treba je stare svetnike zopet nekoliko pozlatiti, da bodo politični otroci imeli z njimi kaj veselja. Iz te potrebe se prirejajo slavnosti; seve tudi iz tega razloga, da se nabere kaj denarja za agitacijo. To neprestano izzivanje Slovencev ne more pred svetom ostati prikrito. Zato proti ti gonji začinjajo ugovarjati že socialni demokratje. Njihovi list piše dne 26. sept.: „Politika vsenemcev je naperjena proti narodni manjšini. Svočas so koroške Slovence imenovali brate, pozneje so rekli, da se mora z manjšino drugače postopati kakor z večino. Ti Nemci se zgražajo, da na Tirolskem fašisti delajo Nemcem silo a samoposebi se zdi tem ljudem umevno, da mora Slovenec na Koroškem molčati — „kuschen“! Glasovalna slavnost ima znak demonstracije proti manjšini, saj se Heimatbund sklicuje na neko nevarnost, ki deželi preti še danes. Ti ljudje hočejo samo

poživiti potapljačo se narodno stranko,

če treba na stroške zdravega političnega mišljenja. Narodne zdražbe ne maramo, naj si prihaja od desne ali leve. Glasovanje 1920 je prikazalo, da so koroški Slovenci del koroškega ljudstva, a zvestoba se jim slabo plačuje, če bi šlo vse po volji patentiranih Nemcev.

Glasovanje socialne demokracije.

Socialni demokratje povdarjajo, da so se glasovanja udeležili iz političnih in ne iz narodnih razlogov. Slovenci naj se zadržijo v avstrijski republiki, slovesnosti v spomin glasovanja pa se vse vrše iz narodnih razlogov. Zlasti to leto uprizarja slavnost „Heimatbund“, in vsa vprizoritev je sama nemškonarodna propaganda, ki ovira narodni sporazum na Koroškem. „Vsaki zavedni delavec, ki se slavnosti udeleži, zasmehuje sebe in svojo stranko.“ Delovanje Heimatbunda

ogroža mir v deželi, ker daje s svojim izzivanjem Slovincem povod, pritoževati se v inozemstvu. Da se po takih neumnostih razmerje med Jugoslavijo in Avstrijo, oz. Koroško, slabša, mora uvideti vsakdo, kdor ima kaj pameti. Ali morebiti to ni izzivanje, če so dne 13. sept. razna nemškonarodna društva in razne bojne organizacije priredile slavnost v slovenskih Ledincih? Celo „Freie Stimmen“ vedo, da Koroška ni izven nevarnosti, a Slovence le vedno zopet izzivajo... Ali je treba mržnjo Slovencev še podpihovati in jim dajati povoda za pritožbe?

V beljaškem občinskem zboru

so socialni demokratje izjavili to-le: „Stojimo na stališču, ki ga je začasni deželni zbor zavzel soglasno dne 28. sept. 1920: „Deželni zbor obsoja vsako silo in zatiranje ter proglašja kot načelo deželne politike v bodočnosti spravo in pravico. Slovenskim deželanom se bo varovala njihova jezikovna in narodna lastnost, za njihovi duševni in gospodarski razvoj se bo skrbelo kakor pri Nemcih. Koroškim Slovincem bo v dosedanji njihovi koroški domovini zasigurano njihovo narodno življenje, zasiguran jim bo gospodarski in kulturni napredek...“ Socialnodemokratska stranka se slovesnosti ne udeleži, ker ne mara, da se naprej razvema, kar je bilo v glasovanju grdega in sovražnega, ne mara imeti nobene skupnosti z ljudmi, ki Slovence slepo sovražijo in jim ne puste pravice, napravljati zborovanja ter govoriti na njih. Take slovesnosti so udarec zoper Slovence, ki nikomur ni v prid. Socialna demokracija stoji na stališču enakopravnosti obeh narodnosti. Njena naloga je posredovati in če treba nastopati za Slovence, da se jih pusti pri miru v prid nedeljene Koroške in republike.

Seve bi bili socialni demokratje že imeli marsikatero priložnost, postaviti se zoper krivice, ki se nam gode, a se doslej niso. Vsekako je zanimivo, kar danes izjavljajo. Pri priložnosti jih bomo vprašali po njihovi besedi.

List stane od 1. oktobra do 31. decembra za:

Avstrijo četrtletno . . . 1 šil.
„ celoletno . . . 4 „
Jugoslavijo četrtletno 25 Din.
„ celoletno 100 „
Posamezna številka 10 grošev

Posnemamo nekoliko Holandsko.

Komaj tretjina prebivalcev je na Holandskem katoliških. To tretjino so luteranci skozi stoletja krvavo zatirali, a jih niso mogli zatreti. le utrdili so jih kakor jeklo. V zadnjem času postali so ti Holanci v socialnem in verskem oziru po svoji delavnosti vzgled vsemu svetu. Da bi jih ponesmali tudi mi koroški Slovenci!

Versko delovanje.

Ljudstvo je na Holandskem globoko verno in živo svojo vero kaže brez strahu v vsi javnosti. Vsa društva se javno udeležujejo cerkvenih slavnosti, zlasti na praznik sv. Jožefa; večkrat v letu prirejajo društva skupna sv. obhajila. V utrechtski škofiji hodi 52 delavskih društev vsaki mesec skupno k svetemu obhajilu. v Harlemu 10, v Bar-le-Duc 7 društev, drugih 19 društev pa ima 7krat v letu skupno sv. obhajilo. Delavska društva prirejajo tridnevnice, ki se navadno sklepajo s skupnim obhajilom, udeležujejo se procesij, prirejajo duhovne vaje za delavstvo. V Limburgu (škofiji) je bilo leta 1922 duhovnih vai 241!

Delavska društva so krepko pripomogla, da se je l. 1923 v Nimvegenu otvorilo katoliško vseučilišče. Delavci vedo, da bodo le iz verskega vseučilišča prišli duhovi, ki bodo reše-

PODLISTEK

V Selah.

Ne vdajmo se, ne vdajmo se,
tako glasi se pesem naša;
v srcu glas se mi oglašja,
da sem slovenske zemlje sin.

Dve uri hoda iz Borovelj, nekako med Koso, Setičami in Obirjem leži vas, ki si je izvolila to-le pesem za svojo koračnico, vas, ki nam je znana vsem pod imenom — selska republika. Leži v dolini, ki po svoji krasni idilični legi prekaša celo našo Rožno dolino. Prebivalstvo te republike je kaj zanimivo in samozavestno. Predstavlja je pristnega gorjanca s srcem in dušo vedno veselega Korošča in pred seboj imate Selana. Samo dva dni sem bival v tej deželi rajskomili, vendar bi vam mogel cel popoldan pripovedovati, kako dobro in lepo se imajo Selani. Tako zvečer sem sedel v družbi svojih tovarišev — dijakov — pri Mažeju, kjer se po končanem delu zbira selski svet. Ne kot tuje, marveč kot prijatelje so nas sprejeli v svojo sredo in gorko smo si stisnili desnico kakor stari znanci. Nato pa je zaorila iz fantov-

skih grl omenjena samo v Selah poznana pesem, ki vam jasno priča, da selsko ljudstvo še vedno gorko in iskreno ljubi svojo domovino. Za iste pravice in z istim nasprotnikom se imajo boriti kot mi, a naravna lega njihovega kraja in njihov krepki trdni značaj sta vzrok, da v svojih vrstah štejejo le malo omahljivcev. Tudi svojega župnika ljubijo in spoštujejo in upam, da se tudi oni dobro počutijo med njimi. Fantje so skoroda vsi izvrstni pevci in poleg naših znanih slovenskih popevk znajo ti še nešteto takih, ki so pri nas že zdavnaj pozabljene; a temu se sam nikakor ne čudim, kajti njih pevovodja je naš slavni in vsem dobro znani „Cokelfabrikant aus Podlescen“. Ja, Šimen, to vam je ženij prve vrste. Je izboren pevec, svira na violino, igra harmonij in ne vem še kakšen instrument, zraven — pa je poln dovtipov in muh. Zato razumem, da so ga naša dekleta tako vzljubila. Postave je elegantne in če ga pogledaš v obraz, se ti drži resno kot kak kancler, a ti v njem v hipu spoznaš šalivca prve vrste in celo njegovemu molku se moraš smejati. Zato pa je zelo priljubljen v Selah in sedi na ministerskem stolcu v občinski pisarni. — Pa ne zameri mi, Jure, da sem izdal svojim rojakom tvojo domovino. Še nekdo mi je prirastel k srcu zgoraj, to so selska dekleta. Ja, tam na njihovih

oknih cvetijo nageljni, kakoršnih dobiš samo še v Rožu in v — Zahomcu.

Sedaj, prijatelj, pa bi me ti gotovo rad vprašal, kaj da sem imel zgoraj v Selah opraviti. Povem ti na uho, da imajo vaši dijaki navado, da radi potujejo v počitnicah po naši Koroški, da spoznajo deželo in ljudi in da spozna narod, da imamo še voljo in veselje do dela, ki nas čaka. Pred tremi leti smo bili v Globasnici, potem spoznali Bilčovščane in se seznanili z vrlimi Zahomčani in letos obiskali Selane in lahko vam zatrdim, da še nikjer ne krakajo črni krokarji nad grobovi in da še po celi zemlji naše Koroške tisočletni duh prednikov živi in budi. Podajmo si roke in tedaj prisežem, da pride nekoč čas kralja Matjaža tudi za te, narod naš.

Poslušajte samo, kako lepo v Selah svojo koračnico nadaljujete:

Res huda je sovražna sila,
tak rada bi nas ugonobila,
a vneto trdno kakor skala
tu vrsta naša bode stala.

In nihče naj ne pravi: Ja, v Selah, toda — — —

vali delavske probleme. Holandski škofje so spoznali, da je v dobi, ko je vera v skrajni nevarnosti, treba, da vsa društva pristopijo k cerkvenim društvom, ob enem pa naj vsi člani cerkvenih društev pristopijo k izobraževalnim in strokovnim društvom.

Moralično delo.

Katoliška društva proglašajo za svoj namen to-le: 1. Pouk v veri. 2. Pouk v pravnih vprašanjih. 3. Strokovna izobrazba. 4. Pouk o higijeni. 5. Umetniška vzgoja. 6. Zabava.

Prirajajo se shodi, kurzi, konference, predavanja se spremljajo po močeh s podobami. Posebna pozornost se polaga na godbo in ljudsko petje. Prirajajo se socijalni kurzi in tedni za mlade ljudi, ki naj postanejo ljudski voditelji.

Holandski katoliki so jasno spoznali pomen časnikov. Leta 1891. je delavsko društvo v Amsterdamu ustanovilo svoj tednik, društvi v Limburgu in Utrehtu ste sledili. L. 1909 so društva napravila skupen tednik, ki se je razvil v dnevnik in ima zdaj že 70.000 naročnikov. Poleg tega izdajajo strokoven mesečnik, ki prinaša predavateljem gradiva za govore.

Delavec potrebuje seve tudi razvedrila poštenega veselja, da mu ni treba kratkega časa iskati v beznicah. Za to razvedrilo skrbe dramatični odsek društev, poleg tega imajo svoj telovadni, svoj godbeni odsek.

Tudi higijenična vprašanja so za ljudi vlepomembna. Higijenična navodila se javljajo po lepakih, poroča se v časnikih, razpravlja na društvenih sestankih in poznanje širi v poljudnih knjižicah. Zveza delavskih društev si je ustanovila lasten sanatorij. S strokovnimi šolami se je tudi že začelo.

Gospodarsko delo.

Gospodarska pomoč delavca najprej pripelje v društvo. Katoliki so na Holandskem ustanovili svoje informacijske pisarne, kjer vsaki član lahko poišče v vseh stvareh svojega stanu. V Limburgu pa je msgr. Poels l. 1911 ustanovil društvo, ki gradi delavske domove. V 10 letih je to društvo zgradilo članom 4612 stanovanj. Društvo ima svojo tehnično pisarno, ki je članom na razpolaganje v vseh strokovnih vprašanjih. Za mlade neoženjene ljudi so se postavili domovi, kjer ima vsak svojo sobo, dobi v domu hrano, najde tam svojo zabavo in je pod nadzorstvom duhovnika. Kuhinjo oskrbujejo redovnice. Več ali manj so vsa društva nepolitična, a radi tega politike ne puste v nemar, člani se v društvu uče oddajati svoj glas le za poslanca, ki cerkvi ni sovražnik.

Brezverstvo tudi pri nas prodira, širi se družabna beda. Mladina prihaja v roke ljudi, ki jo vodijo v pogubo. Treba bo dvigniti se k odločnemu delovanju in morebiti posnemati druge, ki nam kažejo pot.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Štrajk v Donawitzu še ni končan. Popustiti noče ne eden ne drugi. — V Celovcu je glasovalo za uradniški štrajk 1088 uradnikov in proti 50; v celi državi za štrajk 92,8%, proti 6,7%, neveljavnih 0,5%. Glasovanje na proračunu in vladnemu postopanju nič ne bo spremenilo. Uradniško vprašanje se bo rešilo na ta način, da se odvišni denar da na razpolago narodnemu gospodarstvu, ki bo s svojim povzdigom rešilo obenem uradniško gmotno vprašanje. — V glavnem odboru so soc. dem. odklonili vladne predloge glede želj Društva narodov in stavili svoje. Smatra se to za nekaj pozitivnih korakov te stranke in za priznanje potrebe in uspeha sanacije. — Vladni zakonski predlog predvideva povišanje najemnine na 6000-kratno mirovno najemnino, ki naj l. 1927 popolnoma doseže mirovno. Jasno je, da se je s soc. dem. strani napovedal temu predlogu oster boj.

Locarno. Položaj v Locarnu se presoja zelo optimistično. Vse delegacije so dobro razpoložene in uverjene o dobrem zaključku pogajanj o varnostnem paktu. Z delom se je pričelo takoj po otvoritvi. Razni strokovnjaki proučavajo vprašanja in sestavljajo pogodbo. Delegate je razburila prezgodnja objava vsebine pogodbe v italijanskih listih, ki so jo dobili v

roke s podkupom. Na konferenci so zastopane: Anglija, Francija, Belgija, Nemčija, Italija, Češkoslovaška in Poljska. Poljska dela v soglasju z Rusko in želi, da bi se pritegnila tudi Rusija. Čičerin je tja že odpotoval, pa ga švicarske oblasti niso pustile preko meje. Pogodba bo vsebovala renski pakt in pogodbo o razsodišču ter stopi v veljavo šele po vstopu Nemčije v Društvo narodov, sankcije ostanejo kakor jih predvideva mirovna pogodba. Varnostna konferenca je posledica tega, da ženevski varnostni protokol ni bil sprejet od vseh držav. Po tem protokolu bi morale poedine države ugnati z oboroženo silo tisto državo, ki bi hotela drugo ali druge države napasti, ter tako preprečiti izbruh vojne. Konferenca bo še ta teden končana.

Kongres evropskih manjšin. V Ženevi se otvori sredi tega meseca kongres narodnih manjšin. Sklicatelji kongresa so Slovenec, Nemec in Madžar. Ta trojica vodi celokupno akcijo za obrambo kulturnih in gospodarskih interesov narodnih manjšin v posameznih državah. Glavni cilj kongresa je, da se zavaruje gospodarski in kulturni obstoj narodnim manjšinam. Sklicatelji predlagajo štiri resolucije in sicer: 1. Narodna kulturna svoboda je ravnatko važna kakor verska svoboda. 2. Vsaka država naj omogoči narodnim manjšinam kulturni in gospodarski razvoj ter jim zajamči neskrajšane državljske pravice. 3. Vsaka narodna manjšina, sposobna za samostojno kulturno življenje, ima pravico se razvijati v lastnih javnopравниh korporacijah. 4. Obramba pravic narodnih manjšin bodi prva dolžnost Društva narodov. Udeležbo so priglasile skoro vse narodne manjšine.

Na Grškem vre. Pangalosova vlada je razglasila po vsej državi obsedno stanje. Grški tisk je pod cenzuro. Vsa poročila iz Aten potrjujejo vesti o kritičnem položaju na Grškem. Grška je zopet v težki notranji krizi. Bivši min. preds. je vodja republikanske unije Papanastasiu, ki je dozdej podpiral vladno Pangalosa, je po povratku v Atene odločno nastopil proti politiki vlade in je skupno z ostalimi voditelji opozicije izdal manifest na ves grški narod, v katerem dviga protest zlasti proti razpustu parlamenta in uvedbi vojaške diktature. Povod vsemu temu je ta: Ustavna komisija je izdelala ustavni načrt ki ni odgovarjal osnutkom večine zbornice. Ustava bi se morala nato objaviti in zbornica v teku 14 dni izvesti spremembo. Pangalos pa je kratkomalo lastnoročno spremenil posamezne člene ustave in jo razglasil. V to zakonito ni bil upravičen. Stališču Papanastasia se je pridružil tudi oče revolucije, general Kondilis. V sporazumu z min. svetom je min. preds. odredil aretacijo Papanastasia in več novinarjev opoz. listov je postavljenih pred vojno sodišče. Več ministrov grozi z ostavko. Tudi predsednik republike ni zadovoljen z vladno politiko. Proces proti tem osebam se je že pričel in bo zaslišanih preko 100 prič, predvsem bivši ministrski predsedniki, generali in vodilne politične osebnosti.

Mussolini je razžaljen. Ob priliki razprave o novih ženevskih določbah je soc. poslanec Ellenbogen, ki je bil pred kratkim v Italiji in je na lastne oči videl blagodatni fašizma, ljuto napadel Mussolinija. Očital je Društvo narodov, da se je v Krškem slučaju pokorila Mussoliniju, dočim igra proti Avstriji vlogo mogočnega sodnika. Napadel je Mussolinija vsled zatiranja tirolskih Nemcev ter ga imenoval roparja. Italijanski poslanik je takoj protestiral proti temu govoru in zunanje ministrstvo je govor obžalovalo. Mussolini pa se s tem ni zadovoljil, temveč zahteval, da pošlje vlada posebno noto, v kateri se bo opravičila za žalitev in jo slovesno obžalovala. Vlada je Mussolinijevi zahtevi ustregla. Italijanski protest ni napravil nobenega vtisa. Še hujše očitke zasluži Mussolini, ki vlada vse prej kot zakonito in strelja in zapira vse, ki ne gredo z njim.

Odplačevanje dolgov. Amerika je že večkrat povedala in dala čutiti, da dolgov ne pušči. Vse se ji mora vrniti. Zapadne države so rešitev vojnih dolgov hotele spraviti v zvezo z reparacijami, a Amerika je bila zato gluha. Prva se je pogajala Belgija in sklenila tozadev-

no pogodbo. Ta mesec je sklenila sporazum Francoska za dobo 5 let. Prvih 5 let bo plačevala Ameriki po 40 milijonov dolarjev, nadaljnjih 7 let po 60 milijonov, nadaljnjih 50 let pa po 100 milijonov dolarjev. Če se finančni položaj Francije izpremeni, se izpremeni lahko tudi pogodba. Celokupni francoski dolg Ameriki znaša 5620 milijonov dolarjev. Francoskemu vzgledu bodo morale slediti ostale države in še bo teklo zlato v ameriške banke, ki so z njim že itak prenapolnjene, četudi ima Amerika najnižjo obrestno mero.

Čičerin dela. Angleška je zveze s sovjetsko Rusijo skoro popolnoma prekinila ter skuša odtujiti njej vse sosede. Predvsem bi dobila rada Nemčijo na svojo stran in jo vezala z raznimi pogodbami. Zadnji čas se je Čičerin nudi v Varšavi, ker imata Rusija mnogo skupnih posebnih interesov. Poljska je osamljena in išče zblížanje z Rusijo. Zveza z Romunijo in Nemčijo je za njo nevarna. Iz Varšave je šel Čičerin v Berlin, kjer je razpravljal z državnim predsednikom in zunanjim ministrom. Značilno je, da je imel Berlin že drugič obisk ruskega politika ravno v času, ko se imajo sklepati važne pogodbe z zapadnimi velesilami. Rusija se zelo zanima za varnostno konferenco v Locarnu že vsled tega, ker bi mogle v slučaju vojne v Rusijo korakati čete drugih držav preko nemškega ozemlja, ako bi vstopila Nemčija v Društvo narodov.

Maroko. Zveza med francoskimi in španskimi četami je vzpostavljena. Zavzetje Ajdira je Špance zelo razveselilo. Abd-el-Krim pripisuje poraz izdaji. Zunanjega ministra je privezal pred top in ga ustrelil, več odličnih osebnosti je dal pomoriti, 3000 Kabilov ga je zapustilo. Francozi in Španci kljub deževju prodirajo. Abd-el-Krim zbira svoje čete in misli preiti v napad.

DOMAČE NOVICE

10. oktober v Celovcu. Prišel je zopet enkrat dan, na katerem so se celovski fanatiki in koroški bindišarji (tako imenujejo celovski listi koroške renegate) iz ostale Koroške mogli pokazati in postaviti v vsej svoji umazani časti in slavi. Heimatbund je zbobnal vse, kar služi njegovemu namenu: Heimatschutz, Freischar, Jugendbund, hakenkreuzlerje, različne „Diandl“-vereine, stare trabante iz Št. Vida, Abwehrkämpferje iz Tirolske in Knittelfelda in razne komplice iz Gradca, Dunaja in celo iz Nemčije. Hvalili so tri čednosti, ki dičijo „heimattrue Kärntnerje“: stremljenje po svobodi, požrtvovalnost in neomajano zvestobo do domovine. Te tri čednosti pa si moramo ohraniti še tudi nadalje v svojih srcih, kajti (po zaslugah Nemcev) ni še podeljen narodni boj na Koroškem. In mogoče pride čas, ko se bo treba zopet postaviti v bran proti razdiralcem enote naše Koroške. **G. Šumi! Mar se res bojite dajati račun za vse „dobrote in predprave“, ki jih dobivajo koroški Slovenci iz Vaših milostljivih rok? In da bi Vaša „pravičnost“ ne prišla na dan, pozivljate vso koroško prebivalstvo, da Vas ščiti pred svetovnim sodnikom.** Maier-Kaibič je izrazil hrepenenje po miru. Mir iščemo mi, mir hočemo imeti. Vzrok nemira vidi edinole na strani koroških iredentistov. Povdarili smo že, da je na Koroškem slovenska iredenta nemogoča, ker ni slovenske inteligence. Mir pa ne kalimo mi Slovenci, temveč oni, ki nam odmerjajo naše pravice in nas s silo zatirajo, kajti sila rodi vedno odpor. Zadovoljnosti med nami ni in je ne bo prej, predno bodo avstrijski državljani slovenske narodnosti na Koroškem dosegli vsaj svoje naravne pravice, ki jih Nemci sicer zahtevajo za se, pa jih slovenskim narodom ne dajo. Nemir povzročajo heimatdienstove metode in knuta heimatšuaclarskih pretepačev. Zastopnik Jugendbunda, ki se je baje ravnokar pripeljal z Berolina, že s težkim srcem čaka na trenutek, ko se bo Avstrija mogla združiti z materjo Germanijo. Ne branimo Nemcem združitve v državno enoto, mi si vendar ne želimo tja. Za konec se je zapela „Deutschland, Deutschland über alles“. Ljudstvo, navdušeno po teh ognjeviti govori, si je iskalo okrepčila po gostilnah in se pri alkoholu navduševalo za „Einheit“ in „Anschluss“ celo noč in še v ponedeljek dopoldne.

Popravek. V uvodnem članku zadnje številke se je v drugem odstavku urinila nejasnost. Nejasno mesto se mora glasiti: ... Od 37.000 oddanih glasov je bilo oddanih 15.279 slovenskih za Jugoslavijo in ako prištejemo po dr. Wutteju k tem še 10.000 Slovencev, ki so glasovali za Avstrijo, pride na Nemce samo 12.000 glasov. Potemtakem je glasovalo 25.279 Slovencev in 12.000 Nemcev ali 68% Slovencev in 32% Nemcev.

Število Nemcev v Jugoslaviji. Pravkar so bili objavljeni rezultati ljudskega štetja v kraljevini SHS z dne 31. januarja. Ugotovljeno je, da je v Jugoslaviji 513.472 Nemcev, to je 4,3% vsega prebivalstva. Merodajen je občevalni jezik. Napram prejšnjim jezikovnim razmeram so nastale velike izpremembe, posebno v mestih. Tako n. pr. so našli leta 1910 v Ljubljani 5950 Nemcev, sedaj pa samo še 1709, v Celju je razmerje 4625:848, v Ptuj 3672:969, v Mariboru 22.653:6497. V Sloveniji je od 1.056.464 prebivalcev 39.631 Nemcev, torej 3,8%. V Koročevju so našli 9818 Nemcev, dočim so jih našli pod bivšo Avstrijo 13.608. Največ Nemcev je v Sremu, namreč 57.726 proti 59.941 v letu 1910. V Vojvodini so našli 23,8% Nemcev. —

Koledarji. Leto se nagiba h koncu. Razne stranke in društva bodo začela razpošiljati svoje koledarje med slovensko ljudstvo, ki bodo seveda vsi nemški in prožeti vsenemškega duha in sovraštva do našega naroda. Večina naših družin je itak pri Družbi sv. Mohorja in bo prejela tako priljubljeni Mohorjev koledar, drugi pa naj bi segli po ličnem Klaverjevem koledarju, ki se dobi v Solnogradu za borih 60 grošev, ali pa po Veliki Pratici, ki je pri nas kot najstarejši kmečki koledar tudi že dobro znan in stane samo 5 dinarjev. Slovenski trgovci naj bi se za to zanimali in naročili koledarje v primernem številu. Naši ljudje bi potem ne kupovali nemških koledarjev. Ljubimo naš narod v dejanju in ne samo v besedah!

Tečaji za duhovne vaje v Domu duhovnih vaj v Ljubljani za 1. 1925. Od 31. okt. do 4. nov. mladeniči, od 9. okt. do 13. nov. cerkveniki in organisti, od 23. do 27. nov. duhovniki, od 28. nov. do 2. dec. možje, od 5. do 9. dec. mladeniči, od 12. do 16. dec. mladeniči, od 19. do 23. dec. možje, od 27. do 31. dec. učitelji, profesorji. Tečaji se začno na večer prvega dne in končajo zjutraj zadnjega dne. Udeleženci naj pridejo v Dom (poleg cerkve sv. Jožefa) do 6. ure prvega dne. Kdor se hoče udeležiti katerega zgornjih tečajev, naj se pravočasno prihlasi po dopisnici na „Rektorat jezuitskega kolegija“, Ljubljana, Zrinskega c. 9. Za vso oskrbo je plačati dnevno 40 Din., toraj skupaj za 3 dni 120 Din. Agitirajte vsi za obilno udeležbo!

Važno! Ne prezrite! Osrednja zadruga „Brezalkoholna produkcija“ je že vpisana v zadrugni register ter je že pričala z delom. List „Naša Bodočnost“ je postal glasilo zadruge! Pristopite k zadrugi! Delež znaša 100 Din. Jamstvo še enkratno. Ako hočemo dobiti vpliv na javnost, moramo biti dosledni v vseh ozirih: ne podpirajmo zavodov in podjetij, ki se iz nas norčujejo! Oklenimo se naše zadruge, ki naj nam bodi gospodarska centrala brezalkoholnega gospodarstva, naša hranilnica, posredovalnica, informacijska pisarna itd. Razširjajte naše liste: „Prerod“, „Mladega junaka“ in „Naša Bodočnost“! Porabite vsako priliko za agitacijo! Od vseh strani se javljajo novi člani! Stopite tudi vi v naš krog! V organizaciji je moč!

Pokrče. Menda bo znano, da je našo faro čg. Weiss po plebiscitu zapustil, ker ni bil več življenja varen, in da jo je letos zasedel gosp. Križaj, med Slovenci po svojih spisih pred plebiscitom dosti dobro znana oseba. Na tem vendar nič ni, pač pa g. Weissu nekateri ne morejo odpustiti, ker ga je rodila slovenska mati, ker slovenske matere ni zatajil kakor marsikateri drugi in ker je tudi v dejanju pokazal svoje narodno prepričanje. Pretekli mesec je prišel g. Weiss pogledat na svojo opravo, ki jo ima še tukaj, pa je vpil čez cesto za njim Wedenik Albert nemški: Čuš! prokleti čuš! Navadnemu človeku bi se ne čudili, če se tu in tam ne-

koliko čez mero spozabi, a Wedenik se dela zelo izobraženega in je ponosen na svojo visoko kulturo, ki jo je zajemal z veliko žlico.

Ruda. (Izlet.) Nenadoma sem imel srečo, da sem bil na Rudi, ko je bila slovenska pridiga v cerkvi. Čudil sem se, da je med pridigo vse zunaj cerkve. Med mašo jih je nekaj prilezlo v cerkev. Ko sem poslušal pridigo, sem razumel, zakaj ljudstva ni v cerkvi; naravnost duhomorno pridigar počasi izgovarja vsako besedo posebej in ji prikimava, da ni mogoče sestaviti stavka in tako slediti mislim. Ubogo ljudstvo, si mislim, kako naj ohrani vero, ako več let nima pouka in spodbude. Vedno bolj bo posurovelo, to se kaže tudi pri pijančevanju, ki se še bolj širi, ker ima Ruda na najuglednejšem mestu tako lep vzgled.

Vovbre. Pri nas imamo letos zelo slabo letino. Ozimno žito nam je pobila toča, ajdo nam je vzela slana, krompir pa nam uničilo deževje in snedli črvi. Veliko naših velikih kmetov bode moralo kupovati kruh in seveda so še tembolj prizadeti mali posestniki. Na eni strani silni davki in druge gospodarske potrebščine, na drugi strani pa slaba letina. Kaj to pomeni za naše ubogo kmečko ljudstvo, si lahko vsak sam predstavlja.

Sveče v Rožu. Dne 30. septembra je naglo ma umrl 18letni mladenič Gregor Kodrič. Trpel je na božjasti, ki ga je večkrat napadla. Tudi ta dan ga je vrglo in bil je takoj mrtev. Pokojni je globoko veren in goreč kristjan. Domači pevci so mu zapeli žalostinke, med sprevedom pa „Miserere“. Č. g. župnik so imeli nagrobni govor. Počivaj v miru, blagi mladenič!

Škocijan. V sredo 7. oktobra so pokopali v Šmarkežu neznanega mrliča, ki so ga našli pri Ravbarju v Dravi. Ljudje, ki so ga videli, sumijo, da bi bil Hojnikov Jurij iz Lepena pri Železni Kapli. — Glavarjev polir in tesar v Pliberku, Tomaž Richler, doma iz Češkega, je po dolgi mučni bolezni lepo pripravljen za večnost umrl in bil dne 9. oktobra v Škocijanu pokopan.

Dobrla vas. (Smrt. Po dolgi mučni bolezni je preminul v 62. letu starosti 25. septembra obče spoštovani rodoljub Aleš Toplič, kolarski mojster. Rajni je bil blaga duša, krščanski mož, značajan in zaveden Slovenec do zadnjega. Vsled svojega mirnega in umerjenega nastopa ni imel sovražnikov. Kot pridnega kolarja so ga ljudje ljubili in poznali daleč naokrog. Z delom je vsakomur rad točno in dobro postregel. Na zadnji poti ga je spremljala dolga vrsta žalujočih. Počivaj v miru!

GOSPODARSKI VESTNIK

Slaba cena živine.

V jeseni, ko pride živina s planin, bi marsikateri gospodar rad odprodal, kar ima preveč. Letos bi bilo sicer še krme, ali denarja ni, in kogar dolg tišči, mora pač rad ali nerad gnati govedo na trg. Žalibog naš slovenski del dežele nima izbrane plemenske živine, ki ima vedno še kaj cene, tudi pitovne nima in vsled tega se mora zadovoljiti s ceno, ki se mu ponudi. Silno hudo tlači našo ceno visoka carina 13 mark, ki jo je Nemčija s 1. sept. uvedla za 100 kg žive teže. To je pri govedu, ki tehtata recilo 500 kg. 64 mark, približno milijon kron, recimo 20% vrednosti. Tak davek seve pade ves na prodajalca. Ljudje, ki poznajo razmere, svetujejo, naj se gospodarji pri prodaji ne prenačijo. Zastopniki kmetijstva se resno trudijo, pregovoriti Nemčijo, da to carino zniža. Ko se že toliko govori o Anshlusu, bodo morebiti Nemci le vsaj toliko prijazni, da tistih ne bodo odirali, o katerih vedno trdijo, da so jim bratje in prijatelji.

Ameriško zmrzlo meso je izdatno cenejše od našega svežega. K sreči mestno ljudstvo ameriškega mesa ne mara, četudi je domače 30% dražje. Tako se cena vsaj nekoliko drži. Sicer se pi zelo po pravici toži, da ni nobenega razmerja med ceno žive živine in ceno mesa v mesnici. Ako pojde tako naprej, se bo moralo resno misliti, ali bi ne bilo umestno, napraviti zadrugne mesnice. Delo se je mesarjem res podražilo, posluževati se morajo grozno dragega kredita, živino često kupujejo od mešetarjev,

tako potem ni čuda, da plačujejo živo vago po 1 Š, meso pa stane 3 šilinge.

Predvsem bo treba živinorejo tako urediti, da ne bomo redili vole, ne krave za klobasarja, marveč plemensko molzno živino. Treba je z vso resnostjo pogledati razmeram v oči, treba je zadržne organizacije, če nočemo naprej biti berači. Treba pouka, treba dela, treba ljubezni do doma, treba poguma, treba varčnosti, da polagoma pridemo do boljših razmer.

Tržne cene. Velikovec, 7. X. Vprežna živina 1,10—1,20, pitana 1,30—1,40, klobasarice 0,80—1,10, telice 1,20, teleta 1,80, svinje 1,80 do 2,—, ovce 0,80—1,20 Š za kg žive teže. — Konji od 400—8000 Š. Prignanih je bilo skupno 313 komadov. — Celovec, 7. X. Kapus 38—50, rdeče zelje 40—60, zelje 50—60, karfiol 80 do 140, koleraba 60—80, korenje 50—60, repa 20 do 25, pesa 40—50, glavната solata 50, endivija 50—60, zelen fižol 60—70, čebula 60—80, paradizniki 80—1000, špinača 60—70 grošov za kilogram. Hren 1,60—2,0, jabolka 0,50—1,20, hruške 0,60—0,80, grozdje 1,80—2,—, breskve 1,— do 1,20, češplji 0,80 šilingov za kg. Mleko (liter) 44—48 g, sladka smetana 3,80—4,20, kislá 2,80—3,20, čajno maslo 6,40—6,80, maslo za kuho 5,80—6,40, skuta 1,40—1,60 šilingov. Jajca sveža 24—26 g. Rž 30—32, pšenica 35 do 37, ječmen 30—32, oves 30—32, koroza 28 do 30, ajda 32—34 g za kg.

Borza. D u n a j, 12. okt. Dolar 7,085, nemška marka 1,685, franc. frank 0,325, lira 0,282, dinar 1,256, švic. frank 1,361, čehoslov. krona 0,209 šilingov.

ŽENSKI VESTNIK

Kmečka dekleta.

Pred vojno je vse bežalo v mesto. Fantje k vojakom, kjer so postali podčastniki in potem uradni sluge, postali so mestni obrtniki in gostilničarji. Dekleta so hitela v mesto, da se tam oblečejo v mestna krila in pridejo v primeren zakon. Dandanašnji sodimo drugače: kmečki ljudje naj ostanejo kolikor mogoče doma; tu je treba iskati in najti kruha, ne v mestu. Nad 100.000 delavcev v Avstriji nima dela, uradniških služb ni več toliko praznih, da bi kedo mogel nate misliti, vojaških sužb takorekoč ni, študiranje pa stane več denarja, nego ga dandanašnji zamore navadni posestnik. Nekaj služb bo seve še zmirom, ali dvakrat bo treba pogledati kam, da mladina ne pride v nevarnost. Dandanašnji naj nobeno dekletu ne hodi v mesto iskat službe, predno se ni zglasila pri katoliški organizaciji.

Da pa bodo sinovi in hčere mogli ostati doma, treba preurediti življenje na kmetih. Kmetija mora več nesti, nego je nesla do zdaj. Treba vsestransko gledati, kako se da več pridobiti. Bolj kakor do zdaj mora tudi žena skrbeti in pomagati, da se več prisluži. Zaslužiti se da v vrtu zlasti v bližini mest in letovišč. Dela je seveda, če se le spleča in je zemlja tu, zakaj bi se ne sadilo več vrtnih rastlin? Celovška okolica se je že vživela v to gospodarstvo: le pogledimo ob četrtkih, koliko sočivja privažajo kmetje! Kmečki dom mora več izkupiti iz kuretine in jajc! Za kuretino je treba pripraviti primeren kraj, treba jo pravilno krmiti, treba paziti, da se jajca ne poizgube. Cel prevrat se bo vršil v naših kmečkih hišah, kedar bodo kmetje jeli pri kravah računati in paziti, da se z mlekom plača krma. Milijarde se vsako leto izgube po nemarnosti in nevednosti! Kmetica in kmečka hčer morate obračati vso skrb na hlev, ki ga ne smeš prepuščati tuji dekli. Tu se lahko veliko zasluži in veliko zagospodari, kjer ni skrbi.

Svinjereja je tudi stvar, za katero je več ali manj skrb izročena ženskam. Kakor pri drugih rečeh, je uspeh odvisen navadno le od skrbi. Dekleta seve ne gredo rade v nesnažni svinjski hlev. Kmečka hči se gnojišča ne sme plašiti, saj se ga tudi zdravnik ne sme. Zdjaj si pri delu in delovne obleke nikogar ni treba biti sram. Ob nedeljah se zopet praznično oblečeš in se lahko postaviš pred druge, če veš, da imaš kaj dote, ki je druge nimajo.

Prva ženska skrb tudi v kmečki hiši je seveda prehrana ljudi. Če bo hrana dobra, bodo

ljude zdravi in voljni, prva nezadovoljnost nastane pri mizi. Kmetica in kmečke hčere naj znajo primeroma dobro kuhati, potem naj znajo tudi s hrano štediti. Naj znajo dobro razdeliti, da bo zaloga segla čez vse leto in ne bo treba v zgodnji jeseni že kupovati meso za drag denar. Ko kedo zbolí, naj bi vsaka mati in kmečka hčer vedela, kako je treba hitro pomagati. Saj zdravnik ni pri rokah in morebiti je predrag, kot da bi se ga moglo vedno klicati. Zato je treba, da žene in dekleta na kmetih rade berejo, da se zanimajo za zdravilna zelišča, vsaj navadna, katerih mora mati vedno imeti kaj v zalogi. Mati in hčere morajo tudi kaj vedeti o živinozdravilstvu in živinoreji; tudi v tem oziru je treba česče pogledati v dotične knjige Mohorjeve družbe. Ko bi se vsakokrat takoj storilo, kar povedo knjige, marsikatera velika škoda bi se odvrnila. Velpomembno je, da mati zna za otroke in moža priproste stvari sama vrezati in sešiti. Tako otroci ne bodo hodili strgani in obleka bo cenejša, kakor če se mora vsakokrat iskati šiviljo. Bolniška potreba je skrb matere, le ona ve, kolikokrat so otroci bolni, kolikokrat potrebujejo posli male pomoči.

Prvo je seve, da zna mati moliti in vzdržati red v hiši; ona mora krotiti fante, ona voditi dekleta in v naših razmerah naj bo skrb za rodoljubje tudi materina naloga.

Ko bi imeli prav veliko vzornih mater in kmečkih deklet, ali ne verjamete, da bi v kratkem bilo življenje na kmetih vse drugačno? Ljudje bi bili srečni doma in bi več ne želeli naprej v dvomljivo tujino.

Ko bom jaz nevesto iskal!

Prišel bo čas za me in moje prijatelje, ko bomo neveste iskali. Pa bi rad povedal našim dekletom, kje bomo barali in kaj bomo jemali. Naj nam ne zamerijo potem, če bomo tod gledali vstran in tam hiteli mimo, krivda ne bo naša. Mi bomo izbirčni in bomo zbrali dekleta, ki bodo nam všeč.

Mi ne pojdemo v tujino, gori na Nemce ali še dalj. Mi bomo izbirali v naših treh dolinah, nalašč, ker je svet velik in lep. Naše neveste bodo Slovenke. O, ne bodo govorile besede iz knjig, beseda naših deklet bo domača. A ne bo v tej besedi nemških kletvic in pozdravov, kar si bomo povedali, bo šlo brez nemških priveskov in frazic. Dekleta bodo to, ki imajo res iz srca rada naše tri doline. Ki jih je vzgojil trdi in dobri rod teh dolin. Ni nam za dekleta, ki so se klatile po tujih mestih. Pa če so tudi v tujini iskale kruha: mi jih nočemo. Tudi doma je bilo kruha in mlika, vam je bilo treba v svetu iskati pogače? Videli smo svet in dekleta v svetu in vemo: v tujini naš nagelj le malokde cveti. Naše neveste bojo verne. Ne bojo hinavke a tudi ne mevže, ki v strahu božjem čakajo na greh. Bog naših nevest bo Bog starih slovenskih družin, ki je vodil očete in matere v trpljenju in veselju iz roda v rod, pa se jim ni zlomil križ in jim ni klonila glava. Najmanj pa se nam hoče deklet, ki hodijo po naših strminah v mehkih čevljkah, svilenih nogavicah, ozkih krlah, ki nosijo na glavi lejtje z grmovjem ali obrnjene kravje zvonce. Pa nam bodo stokrat ljubša dekleta v lesenih cokljah, v grobih jankah, belih rokavcih. In dekleta, ki bojo imela na glavi črni „fcanetelj“, nam bodo najmilejša. Ko so nosile koroške neveste svojo in samo svojo nošo, je bilo pri nas menda lepo. Škoda, da je vse minulo.

Ni nam za neveste, ki bodo prinesle seboj težke milijone. Pa bodo potem sedele na zofi in pile kofé, ki ga bomo kuhali mi. Pa bomo prej zbrali pridna dekleta, ki bodo trde gospodinje in dobre matere. Ali zahtevamo veliko od vas, dekleta? So prišli dobri mošje od daleč in so našli pri nas dobre žene, pa bi jih mi ne! Pred leti sem bral v „Dom in svet-u“ lep članek. Sedanji ljubljanski vseučiliški profesor dr. Ozvald ga je posvetil svoji zgodaj umrli ženi. Glejte, dekleta, ta učeni gospod je stal enkrat pred župniščem v Št. Jakobu v Rožu in čakal na župnika Ražuna. Pa je videl

mladenko v cokljah, nagovoril jo je in leto navrh je bila njegova žena. Bila je kuharica, doma tam blizu Podkloštra pri Zili, vsa dobra in lepa v svoji poselski revščini in zadregi. Bila je potem ugledna gospa, najboljša žena in mati. Morda so še taka dekleta pri nas. Bogme, poiskali jih bomo!

RAZNE VESTI

Domači zdravnik.

Kneipovi list poroča 4. apr. t. l. izkušnjo z zdravilom zoper jetiko, ki jo je napravil neki 85 let star mož: „Ranjka moja žena trpela je 14 let za jetiko. Nobeno zdravilo ni pomagalo nič. Tedaj sem imel prijatelja, ki je bil vojaški zdravnik v Koblencu. Ta mi dè, da se upa ženo ozdraviti, ako pustim vsa druga lekarniška zdravila v stran. Svetoval mi je tole: Vzemi dobro pest planinskega mahu, četrt funta kandis-sladkorja, črni je najboljši, in peščico sladkega janeža (fenhela). Ta zmes se zavrè v litru vode do polovice in precedi, postavi se na mrzlo in zjutraj, opoldne in zvečer vzame žlico te zmesi. V osmih dneh je bilo ženi dosti bolje, kašelj je ponehal in čez dva mesca je bila popolnoma zdrava. Ko so ljudje izvedeli, kako mi je žena ozdravela, prišel je mlad oženjen mož vprašat, kaj naj vzame zoper jetiko? Povedal sem mu recept in v osmih tednih je bil tudi ta zdrav. Pozneje sem prišel na nekem potovanju v gostilno. Pri peči vidim starega moža, ki hudo kašlja in izmetava. Hčera mi pravi, da zdravniki pač ne vedo pomoči več. Povem ji, kar sem vedel. Ko čez par mescev zopet pridem v ta kraj in me ljudje vidijo, prihiti mi gostilničarka kar vsa srečna nasproti: mislite si, oče so ozdraveli in so sedaj na potovanju, vaš recept je neprecenljiv!“ Paziti je le treba, da se tega zdravila ne naredi preveč na enkrat in se ne skisa. Planinski mah je kot zdravilo zoper jetiko že izdavnica znan, poskusimo ga v slučaju potrebe še v ti obliki.

Drobne vesti. Davki se smejo plačevati na Koroškem od 1. oktobra dalje le potom položnic poštnohranilničnega urada. — Pliberški notar dr. Vedernjak se preseli v Velikovec. — Italijanski kralj je dr. Zimmermanna odlikoval. — 3. oktobra je bilo na Koroškem podpiranih 1461 brezposelnih, za 24 več kot pretekli teden. — Uradnik finančnega ravnateljstva v Gradcu, Ziegenhofer, je poneveril 100 milijonov kron. — V Boku na Hrvatskem je na vrtu posestnika Petroviča neka jablan letos že tretjič rodila sad. Sedaj pa se je razcvetela četrtič. — Češkoslovaška kupi od Jugoslavije 100 vagonov tobaka. — Dr. Ivan Šusteršič, bivši glavar kranjski, bivši organizator in voditelj Slovenske ljudske stranke, je v Ljubljani dne 7. t. m. umrl.

Bik napadel aeroplan. Dvokrovnik „Goliath“, ki vozi med Parizom in Brusljem, je bil prisiljen po odhodu iz Bourgeta pristati na tla. Spustil se je aeroplan na travnik, kjer je bilo več živine. V letalu je bilo osem potnikov. Izmed živine se je zagnal proti aeroplanu bik, katerega je očitno motilo ropotanje motorja in je zato divjal po aparatu, da ga je raztrgal na več krajih. K sreči pa se potnikom ni nič zgodilo, kajti bik se je od aeroplana mimo povrnil med govedo.

Na Dunaju so pri zadnjem ljudskem štetju l. 1923 našteji med drugimi 81.344 Čehov in Slovakov, 1493 Slovencev in 1839 Hrvatov. Čehi so od zadnjega ljudskega štetja 1910 nekoliko nazadovali, v glavnem pa se dobro držijo, ker je treba pomisliti, da se je na tisoče čeških uradnikov po prevratu preselilo iz Dunaja v domovino in da je prebivalstvo Dunaja splošno nazadovalo.

V dobro službo

se sprejmeta dve poštene dekli v župnišče blizu Celovca. Ponudbe na upravo lista

ČEBELARSKI VESTNIK

Čebelar v jeseni.

Z oktobrom pričenjamo nekako novo čebelarstvo leto. Premisliti moramo in preudariti, kaj in kako si bomo uredili čebelarstvo, da bomo v prihodnjem letu uspešno čebelarili. Važno čebelarjevo opravilo, ki je podlaga in predpogoj uspešnega čebelarstva v prihodnjem letu, imamo pred seboj ta mesec. Pripraviti moramo namreč ljudstva za dobro prezimovanje. Toda s pripravami za prezimovanje začeti sedaj, bi bilo veliko prepozno. Temelj uspešnemu prezimovanju stavimo že v poletju, posebno ob času rojenja. Le oni, ki so se zakasneli v tej zadevi, popravijo vsaj to, kar se še da zadnji čas narediti.

Za uspešno prezimovanje je v prvi vrsti potrebno krepkih mladih matic, močnih ljudstev in zadostne zaloge medu. Za prva dva pogoja smo preskrbeli že v poletju. V tem oziru bi se dalo sedaj le še toliko pomagati, da zamenjamo stare matice z mladimi, krepkimi, ter da združimo slabiče ali da dodamo čebel, katere se še dajo morda tu ali tam dobiti. Preostaja nam torej poslednje nujno opravilo: dodavanje zadostne zaloge hrane. Sicer je za krmljenje že pozno, a še vendar bolje, nego rano spomladi. Krmi pa samo ob toplih večerih. Čim pozneje krmiš, tem bolj gosta naj bo snov. 3 kg sladkorja na 2 litre vode.

Žrela panjev zožimo najbolje s pločevinastimi zapahi, ki imajo luknjice, da prepuščajo več zraka v panj, ter zabranijo vstop rovkam. Tudi je dobro panjeva žrela obsenčiti, kjer so zelo razpostavljena solncu in so v bližini drugi čebelnjaki.

Kranjčice zložimo, oziroma stisnimo skupaj tako, da se kar mogoče dobro krijejo in se stikajo, kar pa je seveda le mogoče tam, kjer so panji vsi popolnoma enaki. Proti koncu mesca se gornja vrsta panjev in ob straneh odene. Nikakor pa ni še čas, da bi jih popolnoma za zimo zapažili; to se zgodi navadno koncem novembra ali tudi šele v decembru; ravna se po krajevnih razmerah ter je v tem najboljša učiteljica izkušnja.

Panji s premakljivim delom se ne smejo odslej več razdirati; vsaj v drugi polovici meseca ne, ker so si čebele že same uredile zimsko gnezdo. Kdor bi v vališču satnike prestavljal, bi čebelam škodoval.

Ne pozabimo shraniti in očistiti praznih panjev in orodja, zberimo tudi vse voščine, da bomo skuhalii vosek. Ko bomo to izvršili, bomo napravili račun, kako smo gospodarili v tekočem letu. Letošnji računi bodo žalostni. Toda ne obupati. —le.

Za tiskovni sklad so darovali:

Neimenovan iz Stare vasi 1,—; Gasser Do- niž, Kajzaze, 0,50; neimenovana 0,30; Stangl Marija, Borovlje, 1,—; Povoden Janez, Mohli- če 0,70; Urak Luka, Nagelče, 1,—; J. S., Št. Jakob pri Celovcu, 1,—; Ibounig Ana, Podgora, 2,40; neimenovan po g. Turku, 5,—; Krajnc Tomaž, Pokrče, 1,—; Izobraževalno društvo, Podjubelj, 9,—; Trampič Terezija, Celovec, 2,50; Dobernik Josip, Rožek, 3 šilinge. Švikar- šič Franjo, Maribor, 40 dinarjev. Darovalcem najlenša hvala!

Tovarniška zaloga usnja

Julijus Blass

Celovec, Novi trg št. 4

ima v zalogi vse kožne izdelke ter ku- puje in prevzema v delo sirove kože.